

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ № 2
КАФЕДРА ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Напрями розвитку науки права соціального забезпечення»

вибірковий компонент освітньої програми третього рівня вищої освіти

(Право Law,

галузь знань «08 Право», спеціальність 081 «Право», 12.00.05 – трудове право;
право соціального забезпечення)

Харків (Вінниця) 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
ХНУВС
Протокол від 25.09.2023 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри трудового та господарського права факультету № 2 ХНУВС(протокол від 28.08.2023 № 8)

Розробники:

1. Професор кафедри трудового та господарського права, доктор юридичних наук **Подорожній Є.Ю.**
2. Старший викладач кафедри трудового та господарського права факультету № 2 ХНУВС, кандидат юридичних наук **Яценко Т.П.**

Рецензенти:

1. Професор кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, доцент **Амелічева Л.П.**
2. Декан факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Марчук М.І.**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем - 5	08 право 12.00.05 трудове право, право соціального забезпечення третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	Навчальний курс 2 Семестр 3 Вид контролю: екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<div style="text-align: center;"><i>денна форма навчання</i></div> Лекції – 16; Семінарські заняття – 28; Самостійна робота – 46; Індивідуальні завдання: Реферати		

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є формування у здобувачів знань з актуальних проблем права соціального забезпечення, з визначення напрямів вирішення сучасних проблем соціального законодавства з урахуванням міжнародного, зокрема європейського досвіду, а також навичок та умінь, необхідних для науково-дослідницької діяльності.

Завдання полягають в наступному:

- формування вміння здобувачами самостійно здійснювати науково-дослідницьку діяльність;
- формування вміння здобувачами розуміти причини виникнення проблем у праві соціального забезпечення;
- формування вміння здобувачами аналізувати закони та інші нормативно-правові акти соціального законодавства;
- формування вміння здобувачами відрізняти позитивний досвід закордонних країн у сфері регулювання відносин з соціального забезпечення та обґрунтовувати доцільність його запровадження в Україні;
- формування вміння здобувачами визначати пріоритетні напрями розвитку науки права соціального забезпечення.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки права соціального забезпечення» базується на знанні здобувачами теорії держави і права, міжнародного та конституційного права, трудового права та права соціального забезпечення.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: актуальні проблеми права соціального забезпечення, стан національного соціального законодавства, міжнародні документи у сфері соціального забезпечення, європейський досвід правового регулювання відносин з соціального забезпечення, проблеми кодифікації національного соціального законодавства.

вміти: ефективно використовувати методологічний інструментарій в науково-дослідницькій діяльності; встановлювати міру відповідності національного соціального законодавства міжнародним нормам; самостійно виявляти проблеми права соціального забезпечення; відстоювати власні ідеї щодо напрямів розвитку права соціального забезпечення.

2. 3. Компетентності

Інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК)	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі права соціального забезпечення, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і
---	--

	<p>проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність.</p> <p>ЗК-1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ.</p> <p>ЗК-2. Здатність сформулювати теоретичну або прикладну проблему, яка потребує розв'язання.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Здатність започаткування, планування, реалізація та коригування самостійних досліджень на відповідному кваліфікаційному рівні.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.</p> <p>ЗК-7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.</p> <p>ЗК-11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ЗК-14. Здатність організовувати та керувати роботою творчих професійних колективів.</p> <p>ЗК-15. Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об'єктивними критеріями.</p>
<p>Спеціальні (предметні, фахові) компетентності (СК)</p>	<p>ФК-1. Формування концептуального знання щодо сутності верховенства права як однієї з основоположних цінностей демократичної держави. Уміння застосовувати принципи верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.</p> <p>ФК-2. Формування концептуального знання щодо системи права Європейського Союзу та її співвідношення з правовою системою України.</p> <p>ФК-3. Формування концептуального знання щодо меж впливу норм міжнародного, зокрема європейського права на стан національного законодавства, тенденцій його трансформації.</p> <p>ФК-4. Формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової</p>

	<p>системи та правозастосування в Україні.</p> <p>ФК-6. Формування навичок проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів права.</p> <p>ФК-8. Формування умінь застосовувати традиційні та новітні методи й інструменти наукового пошуку.</p> <p>ФК-9. Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>ФК-10. Формування умінь ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.</p> <p>ФК-11. Формування умінь критично оцінювати результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи безперервний саморозвиток та самовдосконалення.</p> <p>ФК-12. Формування концептуального знання щодо професійної незалежності та відповідальності правника, а також здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.</p> <p>ФК-13. Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК-14. Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК-15. Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та умотивованості</p>
--	---

4. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1: Актуальні проблеми права соціального забезпечення

Проблеми обчислення страхового стажу у праві соціального забезпечення. Співвідношення пенсійного забезпечення та пенсійного страхування. Проблеми розмежування соціальної допомоги й соціального обслуговування. Проблеми правового регулювання соціального захисту учасників бойових дій. Гармонізація вітчизняного права соціального забезпечення до законодавства ЄС.

Тема № 2: Стан національного соціального законодавства

Система законодавства щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Недержавне соціальне страхування. Додаткові заходи соціального захисту окремих категорій громадян. Тенденції розвитку законодавства про пенсійний вік. Особливості пенсійного забезпечення в зв'язку з втратою працездатності.

Тема № 3: Міжнародні документи у сфері соціального забезпечення

Міжнародні стандарти соціального забезпечення. Реформа пенсійної системи: національна стратегія удосконалення та досвід міжнародної спільноти. Право соціального забезпечення зарубіжних країн.

Тема № 4: Європейський досвід правового регулювання відносин з соціального забезпечення

Європейські міжнародні стандарти соціального забезпечення. Соціальне страхування в країнах ЄС. Система страхового пенсійного забезпечення в країнах ЄС.

Тема № 5: Проблеми кодифікації національного соціального законодавства

Методологічні засади кодифікації національного права соціального забезпечення. Особливості кодифікованих законів. Правові дефініції як необхідна складова сучасного кодексу. Проблеми законодавчої техніки при створенні кодексу у сфері соціального забезпечення.

5. Структура навчальної дисципліни

5.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

(денна форма навчання)

Номер та назва змістового модулю, номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
	Всього	з них:			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Актуальні проблеми права соціального забезпечення	18	2	4	12	Поточний контроль
Тема № 2: Стан національного соціального законодавства	18	4	6	8	
Тема № 3: Міжнародні документи у сфері соціального забезпечення	18	4	6	8	
Тема № 4: Європейський досвід правового регулювання відносин з соціального забезпечення	18	4	6	8	
Тема № 5: Проблеми кодифікації національного соціального законодавства	18	2	6	10	
Всього за семестр	90	16	28	46	Екзамен

5.1.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1: Актуальні проблеми права соціального забезпечення		
<div>1. Сучасний стан законодавчого регулювання видів соціального забезпечення в Україні.</div> <div>2. Аналіз закону України від 23.09.1999 № 1105-XIV «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування».</div> <div>3. Аналіз закону України від 05.11.1991 № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення».</div> <div>4. Аналіз закону України від 09.07.2003 № 1058-IV «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування».</div> <div>5. Проблеми правового регулювання соціального захисту учасників АТО.</div> <div>6. Гармонізація вітчизняного права соціального забезпечення до законодавства ЄС.</div>	2-11, 15-20, 22, 23, 26, 29, 31-34, 39-41, 44, 47	
Тема № 2: Стан національного соціального законодавства		
<div>1. Система законодавства щодо загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.</div> <div>2. Недержавне соціальне страхування.</div> <div>3. Додаткові заходи соціального захисту окремих категорій громадян.</div> <div>4. Тенденції розвитку законодавства про пенсійний вік.</div> <div>5. Особливості пенсійного забезпечення в зв’язку з втратою працездатності.</div> <div>6. Нещасний випадок та професійне захворювання.</div> <div>7. Страхові пенсії за законодавством України.</div> <div>8. Правове регулювання спеціальних пенсій в Україні.</div> <div>9. Проблеми правового регулювання виплати пенсій за віком громадянам України, які виїхали на постійне місце проживання за кордон.</div>	1, 12-14, 22-26, 29, 31-34, 39-42, 44, 46, 47	
Тема № 3: Міжнародні документи у сфері соціального забезпечення		
<div>1. Міжнародні стандарти соціального забезпечення.</div> <div>2. Реформа пенсійної системи: національна стратегія удосконалення та досвід міжнародної спільноти.</div> <div>3. Рішення Європейського суду з прав людини та їх значення під час реалізації права на пенсію.</div> <div>4. Акти ООН як джерело міжнародно-правового регулювання соціального забезпечення.</div> <div>5. Правове регулювання соціального забезпечення у конвенціях і рекомендаціях МОП.</div> <div>6. Значення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення.</div> <div>7. Право соціального забезпечення зарубіжних країн.</div>	2-11, 15-20, 23, 26-29, 31-34, 39-41, 42, 44, 47	
Тема № 4: Європейський досвід правового регулювання відносин з соціального забезпечення		
<div>1. Система законодавства ЄС, що закріплює стандарти соціального забезпечення.</div> <div>2. Особливості пенсійного забезпечення в країнах Євросоюзу.</div> <div>3. Співвідношення законодавства ЄС із національним законодавством країн ЄС з питань пенсійного забезпечення.</div>	1-11, 13-19, 23, 26, 27, 29, 31-34, 39-41, 44, 47	

	4. Проблеми соціального обслуговування населення Євросоюзу.	
	Тема № 5: Проблеми кодифікації національного соціального законодавства	
	1. Методологічні засади кодифікації національного права соціального забезпечення. 2. Особливості кодифікованих законів. 3. Правові дефініції як необхідна складова сучасного кодексу. 4. Проблеми законодавчої техніки при створенні кодексу у сфері соціального забезпечення. 5. Сучасна концепція національного соціального законодавства в умовах євроінтеграції.	1, 12-14, 21-23, 26, 28, 29, 31-34, 38-41, 44, 46, 47

6. Індивідуальні завдання

Теми для написання рефератів

1. Генезис законодавства про соціальне забезпечення.
2. Захист населення від соціальних ризиків.
3. Право на матеріальне забезпечення в системі соціально-економічних прав людини.
4. Допомога по безробіттю.
5. Обов'язкове соціальне страхування у державній системі соціального забезпечення.
6. Предмет права соціального забезпечення.
7. Метод права соціального забезпечення.
8. Джерела права соціального забезпечення.
9. Принципи права соціального забезпечення.
10. Поняття, види і значення юридичних фактів в праві соціального забезпечення.
11. Верифікація соціальних виплат.
12. Відповідальність за вчинення правопорушень у сфері соціального забезпечення.
13. Монетизація пільг.
14. Поняття і принципи соціального обслуговування.
15. Субсидії на оплату житла та комунальних послуг.
16. Умови визнання громадян безробітними.
17. Протезно-ортопедична допомога.
18. Види соціального обслуговування.
19. Види державної соціальної допомоги.
20. Підстави надання державної соціальної допомоги.
21. Міжнародно-правове регулювання соціального забезпечення.
22. Джерела міжнародно-правового регулювання соціального забезпечення.
23. Міжнародна система збереження прав у галузі соціального забезпечення (Конвенція МОП № 157 1982р.).
24. Мінімальні стандарти соціального забезпечення (Конвенція МОП № 102 1952р.).
25. Співпраця країн СНД у соціальному забезпеченні.

7. Методи навчання

Методами викладання дисципліни є проведення лекцій з використанням мультимедійних комплексів та семінарських занять, із застосуванням таких методів як виступи з доповідями та участь у наукових дискусіях.

8. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Контрольні питання, що виносяться на екзамен

1. Соціальний захист та соціальне забезпечення: співвідношення понять.
2. Проблеми обчислення страхового стажу у праві соціального забезпечення.
3. Співвідношення пенсійного забезпечення та пенсійного страхування.
4. Проблеми розмежування соціальної допомоги й соціального обслуговування.
5. Соціально-правові аспекти благодійності як первісної форми соціального забезпечення.
6. Проблеми реалізації боротьби з бідністю в Україні як функції права соціального забезпечення.
7. Проблеми встановлення державних соціальних стандартів та гарантій в Україні.
8. Проблеми правового регулювання соціального захисту учасників АТО.
9. Прожитковий мінімум як базовий соціальний стандарт: проблеми правового регулювання.
10. Гармонізація вітчизняного права соціального забезпечення до законодавства ЄС.
11. Значення рішень Конституційного Суду України для формування джерел права соціального забезпечення.
12. Проблеми розвитку загальнообов'язкового державного соціального страхування як організаційно-правової форми соціального забезпечення.
13. Система законодавства щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
14. Недержавне соціальне страхування.
15. Додаткові заходи соціального захисту окремих категорій громадян.
16. Проблеми законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи в Україні.
17. Тенденції розвитку законодавства про пенсійний вік.
18. Особливості пенсійного забезпечення в зв'язку з втратою працездатності.
19. Нещасний випадок та професійне захворювання.
20. Страхові пенсії за законодавством України.
21. Правове регулювання спеціальних пенсій в Україні.
22. Проблеми правового регулювання виплати пенсій за віком

громадянам України, які виїхали на постійне місце проживання за кордон.

23. Перспективи запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

24. Проблеми правового регулювання надання державної допомоги сім'ям з дітьми в Україні.

25. Проблеми правового регулювання призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію.

26. Проблеми та перспективи реалізації Стратегії реформування системи соціальних послуг в Україні.

27. Сутність соціальної роботи як складової соціального забезпечення.

28. Проблеми правового регулювання виконання рішень судів з питань соціального захисту громадян в Україні.

29. Проблеми правового регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні.

30. Проблеми правового регулювання соціального забезпечення громадян похилого віку в Україні.

31. Проблеми соціально-правового становища ВІЛ-інфікованих, хворих на СНІД в Україні.

32. Проблеми реалізації законодавства України щодо пільгового вступу до вищих навчальних закладів.

33. Соціальне право як галузь права: дискусійні аспекти.

34. Міжнародні стандарти соціального забезпечення.

35. Реформа пенсійної системи: національна стратегія удосконалення та досвід міжнародної спільноти.

36. Рішення Європейського суду з прав людини та їх значення під час реалізації права на пенсію.

37. Акти ООН як джерело міжнародно-правового регулювання соціального забезпечення.

38. Правове регулювання соціального забезпечення у конвенціях і рекомендаціях МОП.

39. Значення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення.

40. Право соціального забезпечення зарубіжних країн.

41. Міжнародно-правовий досвід розвитку соціального-забезпечення.

42. Проблеми адаптації соціально-забезпечувального законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

43. Історичний вплив міжнародно-правових стандартів права соціального забезпечення зарубіжних країн на українське законодавство у сфері соціального забезпечення та його систематизацію.

44. Заходи прийняття єдиної термінології у сфері соціального забезпечення на міжнародному рівні.

45. Гармонізація, імплементація, уніфікації та систематизація: співвідношення понять.

46. Досвід систематизації законодавства у сфері соціального забезпечення в країнах ЄС.

47. Європейські міжнародні стандарти соціального забезпечення.

48. Соціальне страхування в країнах ЄС.
49. Система страхового пенсійного забезпечення в країнах ЄС.
50. Система недержавного пенсійного забезпечення в країнах ЄС.
51. Система соціального обслуговування в країнах ЄС.
52. Положення Договору про заснування Європейського співтовариства з питань соціального забезпечення громадян країн-членів ЄС.
53. Європейська соціальна хартія (переглянута).
54. Регламент ЄС № 1408/71.
55. Проблеми кодифікації законодавства про соціальне забезпечення.
56. Методологічні засади кодифікації національного права соціального забезпечення.
57. Особливості кодифікованих законів.
58. Правові дефініції як необхідна складова сучасного кодексу.
59. Проблеми законодавчої техніки при створенні кодексу у сфері соціального забезпечення.
60. Класифікація та порядок призначення державних соціальних допомог та соціальних пільг в зарубіжних країнах.

9. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Загальні положення.

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувача з кожного окремого модуля навчальної дисципліни. У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: аудиторна робота (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів (перед} \\ \text{підсумковим контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з

кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.

60–64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

11. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Андріїв В.В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект / В.В. Андріїв, О.В. Москаленко, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенко. – Х. : ФІНН, 2011. – 280 с.
2. Директива Ради № 2000/43/ЄЕС «Про застосування принципу рівного підходу, незалежно від расового або етнічного походження» від 29 червня 2000 р., [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a65
3. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 3 травня 1996 року. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
4. Європейський кодекс соціального забезпечення: прийнятий Радою Європи 16.04.1964 р. // Бюл. зак-ва і юрид. практики України. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – № 10.
5. Загальна декларація прав людини ООН; Пакт, Міжнародний документ від 16.12.1948 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015
6. Конвенція МОП № 122 «Про політику в галузі зайнятості» (1964 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_062
7. Конвенція МОП № 159 «Про професійну реабілітацію та зайнятість інвалідів» (1983 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_065

8. Конвенція МОП № 81 «Про інспекцію праці у промисловості й торгівлі» (1947 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_036

9. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права ООН; Пакт, Міжнародний документ від 16.12.1966 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

11. Основи законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. — (редакція від 27.07.2010) — № 23. — Ст. 121.

12. Пенсійне та соціальне забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та членів їх сімей : довідк. пос. / [В.І. Маценко, Т.П. Кравченко, І.М. Маценко, В.В. Горошко, С.В. Єськов] ; за заг. ред. Є.М. Польського, В.М. Комарницького / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, 2011. — 480 с.

13. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / О.М. Ярошенко, Г.О. Барабаш, Н.М. Вапнярчук та ін. ; за ред. О.М. Ярошенка. — 4-те вид., переробл. і допов. — Х. : Право, 2015. — 458 с.

14. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко та ін. ; за заг. ред. Т.А. Занфірової, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенка. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Х. : ФІНН, 2012. — 640 с.

15. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України.— 2003. — № 49–51. — Ст. 376

16. Про зайнятість населення : закон України від 05 лип. 2012 р. № 5067-VI : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.

17. Про соціальний діалог в Україні: закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.

18. Про соціальні послуги : Закон України від 27.04.2022 р. № 2193-IX // Відомості Верховної Ради України. — 2022. — № 18. — Ст. 73

19. Сирота І.М. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / І.М. Сирота — вид. восьме — Х. : «Одісей», 2010. — 408 с.

20. Стратегія реформування системи надання соціальних послуг: Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.08.2012 р. № 556-р // Офіційний вісник України від 20.08.2012 р. — № 61, стор. 71, стаття 2482, код акту 62994/2012.

Допоміжна

21. Актуальні проблеми регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: Тези доповідей та наукових повідомлень учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 жовтня 2011 р. / За ред. к.ю.н, доц. В.В. Жернакова. — Харків: Кросроуд, 2011. — 540 с.

22. Бортник С. М. До проблеми пенсійного забезпечення працівників Національної поліції України / Бортник С. М. // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2019. – Вип. 2, т. 2. – С. 8-13.
23. Гетьман Є.А. Кодифікація законодавства України: загальна характеристика, особливості, види: [монографія] / Є. А. Гетьман. – Х., «Право», 2012. – 192 с.
24. Гончаров В. Щодо проблеми визначення поняття "соціальне обслуговування" // Вісник прокуратури : загальнодержавне фахове юридичне видання / Генеральна прокуратура України; Нац. юр. ак. України ім. Ярослава Мудрого; КНУТШ. – Київ, 2010. – № 12 (114). – С. 107-112.
25. Гончаров В.О. Правові принципи інституту соціального обслуговування // Проблеми законності : академічний збірник наукових праць / Мін.освіти і науки Укр. ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2011. – Вип. 113. – С. 226-233.
26. Грищенко К. А. До характеристики рівнів правового регулювання соціального захисту працівників державної виконавчої служби та приватних виконавців / Грищенко Катерина Анатоліївна // Юридичний бюлетень. –2018. – Вип. 7, ч. 1. – С. 210-215
27. Клименко А. Л. Соціальний захист і соціальне забезпечення в умовах євроінтеграції України : окремі аспекти// Науково-практичний журнал теорія та практика правознавства Вип. 2 (12) електрон. наук. вид. – 2017 ISSN 2225-6555
28. Клименко А. Л. Зубожіння: причини, наслідки і шляхи подолання : // Проблеми законності (Problems of legality) : зб. наук. праць / відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2018.
29. Клименко А. Л. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення // Право та інновації: наук. – практ. журн./ редкол.: Ю.Є. Атаманова та ін. – Х.: Право, 2016. – № 1. – С. 238-244.
30. Клименко А. Л. Право на соціальне забезпечення у системі конституційних прав і свобод людини і громадянина // Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. – Київ : ФОП «Піраміда». – № 1 – 2016. – С. 22-26.
31. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія / А. Л. Клименко.– Харків: Юрайт, 2019. – 176 с.
32. Ляхівненко С. М. Правова природа міжнародних стандартів захисту соціальних та економічних прав засуджених // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки / Інститут держави і права ім. Корецького В.М. НАН України. – Київ, 2010. – Вип. 49. – С. 590-595. – ISSN 1563-3349
33. Москаленко О.В. Основні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування в умовах ринкової економіки : монографія / Москаленко Олена Вячеславівна. – Х. : Юрайт, 2012. – 400 с.
34. Розвиток законодавства про працю і соціальне забезпечення: здобутки і проблеми: тези доп. та наук. повідомл. сучасн. IV Міжнар.наук.-

практ.конф. (Харків, 5-6 жовт. 2012 р.) / За ред. В.В.Жернакова. – Х.: Право, 2012. – 500 с.

35. Рунова Н.О. Джерела (форми) соціального обслуговування: сучасні тенденції розвитку / Н.О. Рунова // Форум права. – 2011. – №1. – С. 859 – 863 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11rnoctr.pdf>

36. Синчук С. Гарантування гідного рівня життя особи у сфері соціального забезпечення/ Вісник львів. ун-ту. / Серія юрид. 2011. Вип. 52. С. 234-242.

37. Синчук С. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення в Україні. Інтернет-видання “Юриспруденція он-лайн” // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=&d=311>

38. Синчук С.М. Правовідносини соціального забезпечення : суб’єкти, зміст, об’єкти : монографія / С.М. Синчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 422 с.

39. Тищенко О.В. Окремі питання соціально-правового становища громадян похилого віку в Україні / О.В. Тищенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 3 – С.66–73.

40. Тищенко О.В. Соціально-правовий захист вразливих верств населення України: Науково-практичний посібник / О.В. Тищенко. – К. : ВГЛ «Обрії», 2011. – 336 с.

41. Тюття О. Шляхи вдосконалення сфери соціальних послуг в Україні / О. Тюття, В. Шкуро // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ : Київський університет, 2011.

42. Халецька А. А. Соціальний захист населення в Україні: теорія та практика державного управління: [монографія] / А. А. Халецька. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 430 с.

43. Чутчева О. Соціальне обслуговування: проблеми галузевої належності // Право України: юридичний журнал. Науково-практичне фахове видання. Спецвипуск / Міністерство юстиції України; Конституційний Суд України. – Київ, 2010. – № 12. – С. 252-259.

44. Шумило М.М. Правовідносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні : монографія / М.М. Шумило. – К. : Ніка-Центр, 2016. – 680 с.

45. Шумна Л. До проблеми принципів інституту соціального обслуговування // Вісник Академії правових наук України : збірник наукових праць / Президія Акад. правових наук України. – Харків, 2011. – № 3 (66). – С. 197-205.

46. Шумна Л. П. Соціальна підтримка як організаційно-правова форма соціального забезпечення : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2014. 39 с.

47. Юшко А. М., Швець Н. М. Міжнародні соціальні стандарти: навч. посібник/за заг. ред. В. В. Жернакова. Харків, 2013. 121 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.

www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.

www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.

<https://library.ukma.edu.ua> – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.

<https://dspace.univd.edu.ua> - інституційний репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ.